

EXPUNERE DE MOTIVE PRIVIND IDENTIFICAREA PIETELOR RELEVANTE DE GROS DIN SECTORUL COMUNICATIILOR ELECTRONICE

1. Metodologia de identificare a pietelor relevante ale caror caracteristici pot justifica impunerea de catre ANRC a unor obligatii specifice furnizorilor de retele sau servicii de comunicatii electronice precum si operatorilor de infrastructura asociata cu putere semnificativa pe piata

1.1. Identificarea pietelor relevante ale produsului

Analiza pietelor relevante din sectorul comunicatiilor electronice porneste de la urmatoarea abordare structurala:

- a) servicii destinate publicului / servicii destinate satisfacerii nevoilor proprii
- b) piete cu amanuntul/ piete de gros;
- c) furnizare de servicii/furnizare de retele/furnizare de infrastructura asociata;
- d) puncte fixe/ puncte mobile (non-fixe);
- e) servicii de voce / servicii de date/ servicii de retransmisie a programelor audiovizuale;
- f) servicii oferite agentilor economici/servicii oferite consumatorilor casnici;

Descrierea pietelor cu amanuntul in prezenta expunere se realizeaza in scopul definirii pietelor relevante de gros corespunzatoare, dintre acestea fiind retinute numai acele piete ale caror caracteristici pot justifica interventia ANRC prin impunerea masurilor de reglementare *ex-ante*, prevazute de art.9-14 din Ordonanta Guvernului nr.34/2002 privind accesul la retelele publice de comunicatii electronice si la infrastructura asociată, precum si interconectarea acestora, aprobata, cu modificari si completari, prin Legea nr.527/2002.

Pentru identificarea pietelor care necesita interventia ANRC, se vor aplica criteriile prezentate in Partea I a *Regulamentului privind identificarea pietelor relevante din sectorul comunicatiilor electronice*, tinand cont de conditiile existente pe piata. De asemenea, se va tine

seama de evolutiile previzibile din sectorul comunicatiilor electronice, pornind de la caracteristicile si evolutia pietelor in tarile europene cu un cadru de reglementare similar.

In cadrul fiecarui segment al sectorului comunicatiilor electronice identificat pe baza abordarii structurale de mai sus, ANRC va identifica pietele relevante ale produsului pornind de la un produs sau un grup de produse la care vor fi adaugate sau din care vor fi excluse produse utilizand criteriul substituibilitatii cererii si criteriul substituibilitatii ofertei.

Tinand cont de convergenta tehnologiilor in domeniul comunicatiilor electronice, ANRC va lua in considerare posibilitatea ca produse ce apartin unor segmente diferite sa faca parte din aceeasi piata relevanta, evaluarea acestei ipoteze facandu-se pe baza celor doua criterii precizate mai sus.

1.2. Identificarea pietelor geografice relevante

Piata geografica relevanta cuprinde zona in care sunt localizati agentii economici implicati in furnizarea de retele si servicii de comunicatii electronice, precum si in operarea de infrastructura asociata, zona in care conditiile de concurenta sunt suficient de omogene si care poate fi delimitata de arii geografice invecinate datorita unor conditii concurentiale diferite.

Dimensiunea geografica a pietei se analizeaza pornind de la:

- aria acoperita de retea;
- existenta unor limite impuse de lege;
- analiza acordurilor de interconectare.

In cazul in care prin aplicarea criteriilor de mai sus dimensiunea geografica a pietei nu poate fi determinata cu certitudine, analiza va fi extinsa prin folosirea criteriilor substituibilitatii cererii si substituibilitatii ofertei.

1.3. Identificarea pietelor relevante ale caror caracteristici pot justifica impunerea de catre ANRC a unor obligatii specifice furnizorilor de retele sau servicii de comunicatii electronice precum si operatorilor de infrastructura asociata cu putere semnificativa pe piata

Pe baza criteriilor suplimentare specificate la punctul 2.1.4 din *Regulamentul privind identificarea pietelor relevante din sectorul comunicatiilor electronice*, ANRC va stabili care sunt pietele relevante ale caror caracteristici pot justifica impunerea unor obligatii specifice furnizorilor

de retele sau servicii de comunicatii electronice precum si operatorilor de infrastructura asociata cu putere semnificativa pe piata.

IDENTIFICAREA PIETELOR RELEVANTE DE GROS

1. Piata accesului la retelele publice de telefonie fixa

Piata accesului la retelele publice de telefonie fixa cuprinde accesul la retelele publice de telefonie fixa în vederea originarii, terminarii si tranzitului comutat al apelurilor pentru serviciile de voce si serviciile conexe de date.

MOTIVATIE:

Furnizarea de servicii de telefonie fixa constituie o piata separata de piata furnizarii de servicii de telefonie mobila, datorita caracteristicilor si destinatiei diferite ale acestora.

Utilizatorii care acceseaza Internetul prin dial-up, ISDN-BRA, precum si cei care solicita servicii de fax si telefax folosesc aceeasi retea de acces ca si pentru serviciile de telefonie, fara ca pentru furnizarea acestor servicii sa fie necesare investitii substantiale. Piata accesului la serviciile conexe de date este aceeasi cu piata accesului la retea publica de telefonie fixa.

PIATA CU AMANUNTUL

Grupul de servicii de la care porneste analiza cuprinde accesul la retele publice de telefonie fixa si servicii de telefonie fixa, inclusiv servicii conexe de date oferite utilizatorilor finali.

In Romania exista un singur furnizor de servicii de telefonie fixa. O segmentare mai detaliata a pietei cu amanuntul pe baza criteriului substituibilitatii cererii nu este necesara pentru a determina structura pietelor de gros corespunzatoare.

Segmentarea pietei cu amanuntul in **piata serviciilor de acces / piata furnizarii de servicii de telefonie fixa** va fi posibila numai dupa implementarea sistemului de selectare a transportatorului si aparitia altor operatori de telefonie fixa.

Substituibilitatea ofertei – Pentru ca un operator sa furnizeze serviciile incluse in piata cu amanuntul definita mai sus, trebuie sa construiasca o retea sau sa cumpere servicii de acces de pe piata de gros corespunzatoare.

La momentul actual nu este previzibil modul în care, după data de 01.01.2003, noii furnizori de rețele sau servicii vor putea exercita o presiune corectivă asupra nivelului prețurilor serviciilor de telefonie fixă.

PIATA DE GROS

Piata accesului la rețelele publice de telefonie fixă cuprinde accesul la rețelele publice de telefonie fixă în vederea originării, terminării și tranzitului comutat al apelurilor pentru serviciile de voce și serviciile conexe de date.

Substituibilitatea cererii – În România există un singur furnizor de rețele de telefonie fixă. Prin urmare segmentarea pieței pe baza aplicării criteriului substituibilității cererii în: piața de originare apeluri, piața de terminare apeluri, piața de tranzit comutat și piața serviciilor conexe de date, nu este posibilă.

Substituibilitatea ofertei – în prezent nu există furnizori de rețele care pot intra pe piața la o creștere mică, semnificativă și netranzitorie a prețurilor. Intrarea pe piața necesită construirea unei rețele de telefonie fixă ceea ce presupune investiții importante și un timp lung de punere în funcțiune.

Piata geografica

Pornind de la întinderea rețelei și de la aria pe care au fost acordate drepturi exclusive, dimensiunea geografică a pieței accesului la rețelele publice de telefonie fixă este definită de teritoriul național.

Pe piața relevantă de gros definită mai sus, se justifică impunerea de către ANRC a unor obligații specifice în sarcina furnizorului unic de servicii de telefonie fixă, pe baza următoarelor criterii suplimentare:

Existența unor drepturi exclusive – Există drepturi exclusive acordate unui singur furnizor până la data de 31.12.2002, în ceea ce privește construirea, operarea, modernizarea și îmbunătățirea rețelei fixe de telecomunicații precum și a infrastructurii aferente acestora, în vederea furnizării de servicii de telefonie fixă.

Bariere la intrarea pe piata - barierele structurale ridicate fac dificila intrarea unor noi furnizori pe piata de telefonie fixa.

Dinamica pietei – Presiunile inovative si constrangerile concurentiale previzibile venite din partea potentialilor concurenti nu conduc la concluzia ca piata, prin mecanisme interne, in absenta reglementarii, tinde sa devina o piata competitiva in ciuda barierele ridicate la intrarea pe piata;

Eficienta normelor generale de concurenta – experienta acumulata pe piata internationala dovedeste ca normele generale de concurenta nu reusesc sa asigure o concurenta efectiva pe piata in lipsa reglementarilor sectoriale specifice.

2. Piata accesului la fiecare retea de telefonie mobila în vederea terminarii apelurilor pentru serviciile de voce, care cuprinde accesul la fiecare retea de telefonie mobila în vederea terminarii acelor apeluri pentru serviciile de voce care sunt originare în alte retele de telefonie mobila sau fixa.

PIATA CU AMANUNTUL

Piata de acces si originare a apelurilor (nationale, internationale) in retelele mobile

Accesul si originarea apelurilor in retele mobile sunt indisolubil legate, substituibilitatea cererii si a ofertei neavand o influenta corectiva asupra fixarii pretului separat pentru servicii de acces, apeluri nationale si apeluri internationale.

Desi utilizatorii care apeleaza la servicii de telefonie mobila pot alege reteaua la care se aboneaza si pot face trecerea usor de la o retea la alta, ***substituibilitatea cererii*** in ceea ce priveste terminarea apelurilor destinate utilizatorilor unei anumite retele de telefonie mobila nu are o influenta corectiva asupra tarifului de terminare, datorita faptului ca utilizatorii apelati nu suporta costul terminarii apelurilor (principiul “cine suna plateste”).

Apelul catre un utilizator al unei retele mobile nu poate fi substituit cu un apel catre acelasi utilizator folosind alta retea care nu-i furnizeaza simultan si acces, aceasta limitare a substituibilitatii cererii reflectandu-se si la nivelul pietei de gros.

PIATA DE GROS

Pe piata de gros un operator nu are posibilitatea sa cumpere servicii de terminare a apelurilor intr-o anumita retea de telefonie mobila de la un alt operator decat operatorul retelei, deoarece alti operatori nu au acces la cartela SIM a utilizatorului.

Intrucat nu exista *substituibilitatea cererii* si *substituibilitatea ofertei* pentru serviciul de terminare a apelurilor in reseaua mobila proprie, ANRC defineste ca piata relevanta piata accesului la fiecare retea de telefonie mobila în vederea terminarii apelurilor pentru serviciile de voce.

Piata geografica

Dimensiunea geografica a pietei accesului la fiecare retea de telefonie mobila în vederea terminarii apelurilor pentru serviciile de voce este data de zona geografica acoperita de licenta de utilizare a frecventelor radioelectrice. In concluzie piata geografica relevanta este definita de teritoriul national.

Pe piata relevanta de gros definita mai sus, se justifica impunerea de catre ANRC a unor obligatii specifice furnizorilor de acces la retele publice de telefonie mobila cu putere semnificativa pe piata, pe baza urmatoarelor criterii suplimentare:

Bariere la intrarea pe piata - Intrarea unor noi operatori pe piata de telefonie mobila este impiedicata de existenta unor bariere structurale ridicate. Pe aceasta piata, din considerente tehnice, terminarea apelurilor poate fi realizata numai de catre operatorul care ofera servicii de acces utilizatorilor finali. In consecinta, comportamentul fiecarui operator de telefonie mobila in ceea ce priveste fixarea tarifelor de terminare a apelurilor este susceptibil de a fi independent de comportamentul operatorilor care solicita servicii de terminare a apelurilor.

Dinamica pietei – Barierele la intrarea pe piata accesului la fiecare retea de telefonie mobila în vederea terminarii apelurilor pentru serviciile de voce sunt de natura tehnica si nu este previzibil modul in care dinamica pietei poate elimina aceste bariere.

Eficienta normelor generale de concurenta – experienta acumulata pe piata nationala si internationala dovedeste ca normele generale de concurenta nu sunt suficiente pentru a preveni posibilele abuzuri din partea operatorilor cu putere semnificativa pe piata care sa aiba ca efect prejudicierea intereselor utilizatorilor finali.